

SEMBRA
LLIBRES

Vernon Subutex 2

Títol original: *Vernon Subutex 2*

Primera edició: març de 2020

© Del text original: Virginie Despentes i Editions Grasset & Fasquelle, 2015

© De la traducció: Anna Casassas, 2020

© D'aquesta edició: Sembra Llibres, Coop. V., 2020

C/ del Real de Gandia, 3, baix esq.

46020 València

sembra@sembrallibres.com

www.sembrallibres.com

som **coop**erativa

Edició: Clara Berenguer, Mercè Pérez i Xavi Sarrià

Disseny de la col·lecció: Setanta | www.setanta.es

Correcció: Roger Sarrià

Maquetació: Josep Andrés

Editat per acord amb Casanovas & Lynch Literary Agency SL

Sembra Llibres forma part de l'Associació d'Editorials Independents

www.llegirencatala.cat

Aquest llibre s'ha imprés a Bookprint

amb paper òfset cru de 80 grams

i ha estat compaginat amb cos 10,5 de la tipografia Chronicle.

ISBN: 978-84-16698-48-6

DL: V-221-2020

Virginie Desportes

VERNON SUBUTEX 2

Traducció d'Anna Casassas

SEMBRA
LLIBRES

*«Ring the bells that still can ring
Forget your perfect offering
There is a crack in everything
That's how the light gets in.»
Leonard Cohen, Anthem*

*A Fabienne Mandron,
Aurélie Poulain,
Roland i Schultz Parabellum*

En Vernon espera que es faci de nit i que totes les finestres dels voltants s'apaguin per escalar la reixa i aventurar-se fins al fons del jardí comunitari. Li fa mal el dit gros de la mà esquerra, hi té una petita esgarrinxada, no recorda com se la va fer, i el sorprèn que una ferida tan anodina el faci patir tant. Travessa el terreny en pendent, segueix un caminet estret arran de vinyes. Para esment a no deixar cap rastre. No vol fer soroll, ni que al matí detectin que hi ha algú. Arriba a l'aixeta i beu amb avidesa. Després s'ajup i es passa aigua pel clatell. Es frega vigorosament la cara i deixa una bona estona el dit gros sota el raig fred per mitigar les fiblades. Ahir va aprofitar que feia calor per rentar-se més a fons, però la roba li put tant que quan se la va tornar a posar es va sentir encara més brut que abans.

Es redreça i s'estira. El cos li pesa. Pensa en un llit de debò. En una banyera amb aigua calenta. Però no s'hi entreté. Se li'n fot. Només té una sensació de buit absolut que l'hauria d'esglaiar, n'és conscient, no és hora de sentir-se bé, però tot i així l'omple una calma absoluta i silenciosa. Ha estat molt malalt. Ara ja no té febre i des de fa uns quants dies torna a tenir prou força per aguantar-se dret. Té l'enteniment feble. Bé prou que tornarà, l'angoixa, i tant, es diu. De moment, les coses no l'afecten. Està suspès, com el barri estrany on ha anat a parar. El turó de Bergeyre és un altiplà d'uns quants carrers al qual s'arriba per unes escales, s'hi troben pocs cotxes, no hi ha semàfors, ni botiges. Només gats, molts. En Vernon observa el Sacré-Cœur, davant per davant, que fa l'efecte que plani per damunt de París. La lluna plena inunda la ciutat amb una llum espectral.

Desvarieja. Té absències. No és desagradable. De vegades intenta raonar: no es pot quedar allà indefinidament, l'estiu és fred, tornarà a posar-se malalt, no ha d'abandonar-se, hauria de baixar cap a la ciutat, buscar roba neta, fer alguna cosa... Però així que intenta reconnectar amb alguna idea pragmàtica, sant tornem-hi: comença a desbarrar. Els núvols tenen un so, l'aire en contacte amb la pell és més suau que una tela, la nit fa olor, la ciutat li parla i ell en desxifra el murmuri, que s'enlaira i l'envolta, ell s'hi embolica i plana. No sap quanta estona se l'enduu, cada vegada, aquesta innocent follia. No s'hi resisteix. El seu cervell, tocat pels fets de les últimes setmanes, opta per imitar les pujades dels estupefaents que va ingerir en una vida anterior. Després, cada vegada, un mecanisme subtil fa que es desperti a poc a poc i aleshores recupera el curs normal dels pensaments.

Vinclat sobre l'aixeta, beu més aigua, en fa llargs glops que li enceten la tràquea. Té la gola adolorida, d'ençà que va estar malalt. Es pensava que la dinyaria, en aquell banc. Les poques coses que encara sent intensament són d'ordre físic: una cremada atroç a l'esquena, les fiblades de la mà, les butllofes als turmells, que se li infecten, la dificultat per deglutir... Cull una poma al fons del jardí, és àcida, però té ganes de sucre. Escala amb penes i treballs la reixa que separa el jardí de la propietat on ha agafat el costum de passar les nits. S'aferra a les branques per enfilarse i mig cau a l'altra banda. Acaba de genolls a terra. Li agradaria fer-se pena, o fàstic. Alguna cosa. Però no. Tan sols aquesta tranquil·litat absurda.

Travessa el pati posterior de la casa abandonada on s'ha instal·lat. A la planta baixa, l'espai que estava destinat a convertir-se en un pati amb una vista sublim sobre la capital ha quedat com un simple cobert cimentat, el fons del qual és un bon recer contra la pluja i el vent. Uns pilars rovellats de ferro quadriculen l'espai. No fa gaire, en Vernon ha sabut, per un home d'unes obres d'allà al davant, que ja fa anys que la construcció està abandonada. Hi havia el perill que els fonaments s'ensorressin, les parets mestres s'esquerdaven i l'amo havia començat a fer-hi grans reformes. Però es va morir en un accident de cotxe. Els hereus no es posen d'acord. Es barallen a

través de notaris. La casa està tancada i barrada. En Vernon fa nits que hi dorm, seria incapaç de dir si en fa deu o si ja fa un mes, té una noció del temps confusa, tant com la resta. L'aixopluc li agrada. De matinada, obre un ull i es queda immòbil, impressionat per la grandiositat del panorama. París es presenta, i vist des de tan amunt sembla acollidor. A l'hora que el fred es fa més intens, s'arrauleix en un racó i arronsa els genolls arran de pit. No té cap flassada. Només pot comptar amb la seva escalfor. De vegades, un gat rogenic, borni i gras ve a cargolar-se-li contra el ventre.

Les primeres nits al turó de Bergeyre, en Vernon havia dormit al banc on s'havia desplomat només d'arribar-hi. Havia plogut sense parar dies i dies. No l'havia molestat ningú. Al·lucinant per culpa de la febre alta, havia fet un viatge increïble i havia delirat a tot tall. Havia anat tornant en si progressivament, havia eixit a desgrat del cotó còmode del deliri. Un vell borratxo que l'havia trobat al banc el primer dia de sol l'havia insultat generosament d'entrada, però quan havia vist que estava massa dèbil per respondre, s'havia preocupat pel seu estat i havia acabat agafant-li afecte. Li havia portat taronges i una capsa d'analgèsics. En Charles és sorollós i està una mica grillat. Li agrada rondinar i recordar el nord on va néixer i on el seu pare era ferroviari. Li agrada riure tot picant-se les cuixes i les seves rialles degeneren en una tos gruixuda que sembla que l'hagi d'ofegar. En Vernon és al «seu» banc. El vell, després d'una avaluació ràpida amb uns criteris que només se sap ell, va decidir que serien amics. Se'n cuida. Passa a comprovar que tot va bé. El va avisar: «No et quedis a dormir aquí, ara que fa bon temps», i li va indicar la casa, a pocs metres. «Espavila't per entrar-hi i t'amagues a la part del darrere. Que tothom t'oblidi unes quantes hores al dia, perquè si no els serveis municipals vindran a fer-te fora en un tres i no res. Necessites descansar una mica, encara, amic meu...».

En Vernon no havia fet cas de l'avís, però el segon matí de bon temps havia entès el consell de cop. Una brigada de l'ajuntament netejava les voreres a raig. No els havia sentit arribar. Un, amb la mànega, li havia apuntat a la cara. En Vernon s'havia posat dret d'un bot i el treballador havia fet volar els cartons que el protegien

del fred. Era un negre jove de faccions fines, que el mirava amb cara d'odi.

—Fot el camp d'aquí. La gent no té ganes de veure la teva fastigosa cara de dropo al matí, quan obre la finestra. Aire!

I en Vernon havia entès, pel to, que valia més que obeís a l'acte, perquè ja es veia que després venien les puntades de peu. Havia fet tentines, tenia les cames adormides d'haver passat tantes hores estirat. S'havia arrossegat pels carrers dels voltants. Vigilava el so de la camioneta del servei de neteja i mirava d'allunyar-se'n. La injustícia de la situació el deixava completament indiferent. Aquell dia havia començat a entendre que alguna cosa no rutllava del tot, dins seu. Es preguntava on havia aterrat. Li havia costat una estona entendre per què trobava aquell lloc tan estrany: no hi passava cap cotxe, no sentia soroll de motors. Al seu voltant no hi havia sinó casetes baixes amb jardins, a l'antiga. Si el banc que acabava de deixar no hagués donat directament davant del Sacré-Cœur, s'hauria pensat que, amb la febrada, havia agafat el tren i era a províncies. O als anys vuitanta...

Massa dèbil per continuar caminant, així que la camioneta se n'havia anat havia tornat al punt de partida. Es fregava les galtes amb el palmell de la mà, sorprès de notar que tenia tanta barba. Tenia tot el cos masegat pel fred, tenia set, feia pudor d'orina. Recordava perfectament els fets dels últims dies. Havia abandonat un amic a l'hospital, després d'una baralla de carrer que l'havia deixat estès, sense preguntar-se si recuperaria el coneixement. Havia errat sota la pluja i havia anat a parar allà, havia estat molt malalt i havia estat feliç com un beneit. Però, per més que l'esperés, no hi havia manera de sentir la queixalada infernal de l'angoixa. Que potser l'hauria fet reaccionar. La veritat és que només l'acompanyaven, agradablement, el seu cos dolorós i la seva olor. Les emocions corrents l'havien abandonat. Es va posar a mirar el cel i això el va tenir ocupat tot el dia. Una mica abans que es fes fosc, en Charles havia tornat i s'havia assegut al seu costat, al banc.

—M'alegra veure que has sortit de la letargia, cabró. Ja era hora!

Li havia explicat que era al nord de París, no gaire lluny del parc de les Buttes-Chaumont. L'havia convidat a una cervesa i li havia donat la meitat d'una barra de pa estovat i aixafat que devia fer estona que tenia per la bossa. En Vernon s'hi havia tirat amb avidesa.

—Ostres, calma't o et farà mal. Seràs aquí encara, demà? Et portaré pernil, t'has de refer.

El vell no era un vagabund, no tenia les mans fetes malbé i portava sabates noves. Però també estava força passat. Semblava acostumat a beure amb gent que feia pudor de pixat. S'havien quedat una bona estona així, sense dir-se gaire res.

Des d'aleshores, en Vernon se sent ingràvid. Una mà invisible li ha mogut tots els botons de la taula de mescles: tota l'equalització és diferent. No aconsegueix allunyar-se del banc. Mentre no el facin marxar d'allà per força, el turó de Bergeyre està suspès, és una illa minúscula i flotant. S'hi troba a gust.

Fa passejades curtes, per estirar les cames i no ser al banc tot el sant dia. De vegades s'asseu a les escales que delimiten el seu territori, s'entreté en un carrer, però sempre torna al punt de partida. El seu banc, davant d'un jardí comunitari, amb una vista única sobre els teulats de París. Comença a tenir uns costums fixos.

Els obrers que treballen al carrer de Remy-de-Gourmont, allà al costat mateix, primer l'ignoraven. Fins que el capatàs de l'obra durant un descans hi va anar a fumar-se un cigarret mentre telefonava. Havia anat cap al banc i en Vernon s'havia aixecat per deixar-li el lloc; quan l'home s'hi havia dirigit —Fa dos dies que et miro... No t'ies una botiga de discos, tu?—, en Vernon, que ja s'allunyava perquè l'oblidessin, havia vacil·lat; d'entrada havia estat a punt de contestar que no sense aturar-se. La seva antiga identitat ja no li interessava. Li havia rellicat per l'esquena com un abric vell i pesant que fa nosa. La persona que havia estat, durant dècades, no l'incumbia a ell, sinó a algú altre. Però l'home no li havia deixat temps de res —No te'n recordes, de mi? Era aprenent de forner, treballava allà al costat... venia molt sovint—. No li sonava de res. En Vernon havia eixamplat els braços —He perdut una mica el cap—, i l'home havia rigut —Sí, és clar, la vida t'ha fet de les seves...—. D'ençà d'aleshores cada dia

hi passa en algun moment per xerrar-hi dos minuts. Quan es viu al carrer, un ritual de tres dies ja és un vell costum. L'Stéphane va amb bermudes i vambes grosses, té els cabells arrissats i es cargola els cigarrets. Li agrada explicar records de festivals, parlar dels seus fills i comentar els problemes que té amb els treballadors de l'obra. No fa mai cap al·lusió al fet que en Vernon dormi al carrer. Fa de mal dir si és perquè té un tacte fora de sèrie o si és per una insensibilitat a prova de bomba. Li ofereix el seu tabac, de tant en tant li deixa bosses de patates o alguna resta de Coca-cola... Li permet l'accés durant el dia als vàters de l'obra. Això li va molt bé, a en Vernon, que ja havia fet dos clots al fons del jardí de la casa on dorm, però fer un clot prou fondo a terra, només amb les mans, costa déu i ajuda, i després s'ha de tapar bé perquè no en surti cap olor, per més calor que faci... A la llarga, això l'hauria perdut. Els veïns del barri haurien acabat queixant-se de la pudor.

Fa tres dies que el ve a veure d'amagat la Jeanine, que porta menjar a uns quants gats. També li porta algun tàper. La dona s'amaga perquè la gent del barri ja li ha dit que no animi els sensesostre a quedar-se. En Vernon no és el primer. La dona li va explicar que, al principi, tots ho trobaven bé i tenien ganes d'ajudar, però hi va haver massa problemes: vomitades, una ràdio que havia quedat engegada tota la nit amb el volum al màxim, un il·luminat extraverit que no veia els límits i volia entrar a casa de la gent a xerrar, un altre que prenia psicòtrops, parlava tot sol i feia por a les criatures... Els veïns no van tenir elecció: van haver de reprimir la compassió. La Jeanine s'entossudeix a compartir-hi el sopar. És una doneta minúscula, encorbada, coqueta, amb les celles dibuixades amb una ratlla rarament regular, en canvi els llavis sempre els porta ben pintats i els cabells blancs li emmarquen la cara empolvorada amb uns rínxols impecables.

—Cada matí em poso els bigudins i no pararé fins al dia que m'enterrin.

Va vestida amb colors vius i li sap greu que faci un estiu tan lleig perquè no es pot posar els vestits, «i no sé si l'any que ve hi seré, per posar-me'ls». Diu a en Vernon que és «un bon noi, es veu de seguida,

a la meua edat la vista no falla, ets un bon noi, i tens uns ulls preciosos». Diu el mateix als gats que alimenta. Li emplena ampolles d'aigua i li porta arròs al qual ha afegit grans trossos de mantega. La dona no fa cap comentari, però en Vernon suposa que considera que tot el que és bo per al pèl dels gats per força també va bé a les persones. La vigília havia preparat unes quantes preses de xocolata i les havia embolicat amb paper de plata. A en Vernon el va sorprendre el plaer que li va produir menjar-se-la. Per un moment, les papil·les quasi li van fer mal. Ja havia oblidat què és, això de posar-se a la boca una cosa que t'agrada.